

Inhoud

	Pagina
Voorwoord.....	7
1. Israël, Gods eerstgeboren zoon.....	9
<i>Exodus 4:21-23; 19:5-6</i>	
2. Jezus, Gods eniggeboren Zoon.....	15
<i>Johannes 1:1-18, Romeinen 1:1-7</i>	
3. Jezus is een Jood.....	21
<i>Romeinen 15:7-13, Mattheüs 5:17-20</i>	
4. De verwachting van de Messias in het Oude Testament....	28
<i>Jesaja 11</i>	
5. De verwachting van de Messias in het Nieuwe Testament.	35
<i>Lukas 1:26-38</i>	
6. De lijdende Knecht.....	42
<i>Jesaja 52:12-53:12</i>	
7. Jezus en Israël.....	49
<i>Romeinen 9-11</i>	
8. Vervulling en verwachting.....	56
<i>Openbaring 5:1-7</i>	

Voorwoord

A l eeuwenlang worden de volgelingen van Jezus christenen genoemd: zij horen bij Christus. *Christus* is de Griekse vertaling van het Hebreeuwse woord *masjiach*, messias, dat gezalfde betekent. De kerk, of zoals velen zeggen: de christelijke kerk, heeft zich in de loop van haar geschiedenis losgemaakt van Israël en vaak zelfs van Israël gedistantieerd. Toch is en blijft Jezus Jood en kunnen wij over de Gezalfde alleen spreken in de context van Israël en het jodendom. Ook het Nieuwe Testament is in die context geschreven. Daarom is het belangrijk om daar kennis van te hebben.

In deze bijbelstudies gaan we in op de betekenis van het feit dat Jezus Jood is. We zullen zien hoezeer Hij één is, en blijft, met zijn volk. We zullen ontdekken dat we Hem anders maar half of zelfs helemaal niet verstaan. Om een beter begrip te krijgen van de eenheid van Jezus met Israël beginnen we met de roeping van Israël. Ook staan we stil bij de verwachting van de Messias.

Dat brengt tegelijk een spanning met zich mee: hoe zit het met de afwijzing van Jezus door de meeste Joden? De apostel Paulus spreekt daarover in termen die ons bescheiden maken: het is om óns dat zij 'vijanden van het Evangelie' zijn geworden. Maar wie de geschiedenis een beetje kent, zal met schaamte moeten toegeven dat het christendom Jezus vaak tot vijand van het Joodse volk heeft gemaakt.

Jezus betuigt zelf dat Hij gekomen is voor de verloren schapen van het huis Israël (Mattheüs 15:24). Vandaar de titel van dit boekje: Christus voor Israël. Dat wij nu in dat heil van Christus mogen delen, is een ongelooflijke genade. Het heil is uit de Joden (Johannes 4:22). Ook dat maakt ons bescheiden.

Kees de Vreugd

1 Israël, Gods eerstgeboren zoon

Exodus 4:21-23; 19:5-6

Zo zegt de HEERE: Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, is Israël

(Exodus 4:22)

God heeft Israël uitgekozen als zijn volk. Uitverkiezing klinkt in onze oren misschien als iets exclusiefs, als een beladen woord, dat zelfs een zekere angst inboezemt, of als een term waar we vandaag niets meer mee kunnen. In de Bijbel heeft uitverkiezing altijd met Gods liefde en met zijn bedoelingen te maken. God kiest Israël uit om zijn volk te zijn en om Hem te dienen. Dat is zijn bedoeling met Israël. Een van de manieren waarop de Bijbel de relatie tussen God en Israël uitdrukt, is dat Israël Gods eerstgeboren zoon is, zoals we onder andere horen in Exodus 4:21-23. Dat is de boodschap die Mozes aan de farao, de koning van Egypte, moet gaan brengen. Israël zucht onder de slavernij in Egypte, en Mozes moet met deze woorden Israël bevrijden.

Laten we een aantal aspecten van deze uitdrukking in hun bijbelse verband verkennen.

God noemt Israël zijn eerstgeboren zoon

Het eerste wat we daarin horen, is een uitdrukking van de liefde van God voor Israël. Israël behoort aan God toe. God houdt van Israël. Hij blijft trouw aan zijn volk. Opmerkelijk is dat de profeten in het bijzonder dit ook zeggen van de tien stammen (Jeremia 31:20; Hosea 11:1). Jeremia en Hosea profeteren hier over Efraïm, waar het tienstammenrijk mee bedoeld wordt. Ze spreken daar van Gods liefde voor Israël: een dierbare zoon (Jeremia 31:20) die Hij liefheeft (Hosea 11:1). Hosea verwijst daarbij bovendien naar Exodus: ‘Uit Egypte heb Ik Mijn zoon geroepen.’

Volgens een Joodse uitleg zegt de HEERE hiermee: ‘Alle schepselen zijn mijn kinderen, maar Israël is mijn meest geliefde kind.’ Waarom? ‘Israël was de eerste onder de volken die Mij als hun God aanriep, want “alle volken gaan, elk in de naam van zijn god, maar wij zullen gaan in de Naam van de HEERE, onze God, voor eeuwig en altijd”.’ (Micha 4:5) God heeft Israël lief, zo gaat de Joodse uitleg verder, als een vader zijn kind, en Israël dient God uit liefde. En zoals Israël Gods zoon is, zo is God een Vader (Deuteronomium 14:1, Jesaja 63:16, Jeremia 31:9). God kiest Israël uit omdat Hij zijn liefde wil delen. Zo wil Hij er zijn in deze wereld.

Ook David wordt Gods eerstgeboren zoon genoemd en zelf noemt David God zijn Vader (Psalm 89:27 en 28). De psalm kan tegelijk ook messiaans geïnterpreteerd worden. Net als David is de Messias dan Gods eerstgeborene. Zoals het van Israël gezegd is, zo wordt het van de Messias gezegd. Israël en de Messias zijn daarin één, en niet van elkaar te scheiden.

God kiest Israël als zijn zoon

De apostel Paulus schrijft in het Nieuwe Testament dat God Israël tot zijn zoon heeft aangenomen (Romeinen 9:4). Hij laat vervolgens zien dat dat de manier is waarop God werkt. God laat zijn keuze niet bepalen door menselijke overwegingen ('naar het vlees'), maar door hoe Hij zelf is. Hij is trouw aan zichzelf. Dat Hij Israël tot zoon aanneemt, komt voort uit de belofte die Hij aan de aartsvaders deed (Romeinen 9:8). Abraham heeft Hij geroepen uit de volken (Genesis 12:1-3). Izak wijst Hij vervolgens aan als zoon en erfgenaam van Abraham, hoewel niet ten koste van Ismaël (Genesis 21:12-13; Romeinen 9:7). Jakob kiest Hij uit in plaats van Ezau (Genesis 25:23; 28:13-15; Maleachi 1:2-3; Romeinen 9:11-13). Jakob krijgt de naam Israël (Genesis 35:10). Uit deze lijn is het volk Israël voortgekomen. Israël bestaat dus op grond van Gods keuze.

De eerstgeboren zoon

De eerstgeborene heeft een bijzondere positie in het Oude Testament. Daar ging het om tussen Jakob en Ezau. Ezau verkocht aan Jakob zijn 'eerstgeboorte', staat er letterlijk (Genesis 25:29-34). Wat houdt dat in? Volgens het erfrecht van het oude Oosten en ook van het Oude Testament ontvangt de eerstgeboren zoon een 'dubbel deel' – hij krijgt dus twee keer zoveel als de eventuele andere zonen (Deuteronomium 21:15-17). Maar het gaat niet alleen om de erfenis. De eerstgeboren zoon is in het Oude Testament meer dan alleen erfgenaam. Hij is zelf geheiligd. Dat wil zeggen: hij is apart gezet als Gods bezit. Hij is gewijd aan God en moet aan de Here gegeven worden (Exodus 22:29). Dat geldt trouwens ook voor de eerstgeborene van het vee: die moet aan God geofferd worden.

Anderzijds is de eerstgeboren zoon ook de priester, die de verbinding tussen hemel en aarde onderhoudt. Maar in plaats van alle eerstgeborenen van Israël wijst God één stam aan om priester voor Hem te zijn (Numeri 3:12-13). Deze vormt als het ware de schakel tussen God en het volk. Wel moet de eerstgeboren zoon losgekocht worden, omdat hij aan de Here toebehoort (Exodus 13:12-15; 34:19).

Als Gods eerstgeboren zoon te midden van de volken is Israël uit alle volken aangewezen om voor God een koninkrijk van priesters en een heilig volk te zijn (Exodus 19:5-6). Israël is dat namens en voor de volken, zoals binnen Israël de Leviëten namens en voor het volk die taak verrichten.

Het doel van het zoonschap

Het moet voor de farao even bespottelijk als beledigend geklonken hebben. In de cultuur van het oude Egypte was hij zelf de verbinding tussen hemel en aarde. Hij werd gezien als godheid en godenzoon. Men geloofde bijvoorbeeld dat door zijn bemiddeling elk jaar de Nijl overstroomde om het land vruchtbaar te maken. Maar nu wordt hij aangesproken door een God die hij niet kent (Exodus 5:2). En die God wijst zijn eigen keuze aan: Israël is mijn eerstgeboren zoon (Exodus 4:22-23).

Waarom haalt God Israël uit Egypte? Omdat Hij Israël liefheeft en trouw is aan zijn belofte aan Abraham, Izak en Jakob. Maar God heeft er nog een bedoeling mee: Israël wordt uit Egypte gehaald om God te dienen. De liefdesrelatie tussen God en Israël wordt zo nader gekwalificeerd. Liefhebben is dienen. Maar hetzelfde woordje 'dienen' wordt ook gebruikt voor de eredienst, de liturgie. Israël wordt geroepen om, eerst in de woestijn en later in het beloofde land, God te vereren en te aanbidden.

Koninkrijk van priesters

Zo is Israël door God geheiligd, apart gezet, als zijn persoonlijke eigendom. De eerstgeboren zoon onder de volken is ook priester voor de volken. Waarom roept God Israël naar de woestijn? Omdat Hij daar omgang met zijn volk wil hebben. Hij wil bij zijn volk wonen. Later in het boek Exodus (Exodus 25:8; 29:45-46) wordt dit het thema dat verder ook heel de Thora (de vijf boeken van Mozes) beheerst. God wil bij de mensen wonen. Daarvoor moet het volk geheiligd worden door de tempeldienst. De lof aan God is de spil waar het om draait. Hoe woont God in Israël? Hij troont op de lofzangen van Israël (Psalm 22:4). Zo maakt Israël Gods naam onder de volken bekend. Het draagt Gods naam (Numeri 6:27). Heel bijzonder geldt dat voor Jeruzalem. Gods naam woont daar (Deuteronomium 12:11; 14:23; 16:2,6; 26:2). Gods naam is Gods aanwezigheid. Jeruzalem wordt de plaats waar ook de volken de naam van God zullen aanroepen (Zacharia 14:16; Openbaring 21:24).

Verwerking

Lees Romeinen 9:1-8.

1. Is Israël nog steeds Gods zoon? (Romeinen 9:4; 11:29.)
2. Bespreek met elkaar het verband tussen Exodus 19:5-6 en Romeinen 9:4-5.
3. Hoe moeten we vandaag tegen de Joden aankijken?